Súd:	Krajský súd Trnava
Spisová značka:	25Co/163/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu:	2214216400
Dátum vydania rozhodnutia:	23. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Martina Valentová
ECLI:	ECLI:SK:KSTT:2019:2214216400.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Martina Valentová a sudcov: JUDr. Ľubica Spálová a Mgr. Lucia Mizerová, v právnej veci žalobcov: 1. nesv. Q. C., nar. XX.XX.XXXX, adresa W., B. XXX, zastúpeného opatrovníčkou: J. C., nar. XX.XX.XXXX, adresa W., B. XXX, 2. J. C., nar. XX.XX.XXXX, adresa W., B. XXX, 3. Y. C., nar. XX.X.XXXX, adresa W., B. XXX, všetkých zastúpených spoločnosťou: Advokátska kancelária Škodler & Partners, s.r.o., so sídlom Bratislava, Dobšinského 12, IČO: 47 238 232, proti žalovaným: 1. Ing. J. N., nar. XX.X.XXXX, adresa F. L., C. XXX/X, zastúpenej spoločnosťou: zastúpenej advokátskou kanceláriou: Barkoci law firm, s.r.o., so sídlom Bratislava - Staré Mesto, Nám. slobody 28, IČO: 47 247 916, 2. ČSOB Poisťovňa, a.s., so sídlom Bratislava, Vajnorská 100/B, IČO: 31 325 416, o ochranu osobnosti, na odvolanie žalobcov 1 až 3 a žalovanej 1, proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 19.5.2017, č. k. 12C/414/2014-410, t a k t o

r o z h o d o l :

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. m e n í tak, že žalovaní 1 a 2 sú povinní zaplatiť žalobcovi 1 sumu 63.000,- Eur do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného a vo zvyšku žalobu vo vzťahu k žalobcovi 1 zamieta.

II. Vo výroku II. rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že žalovaní 1 a 2 sú povinní zaplatiť žalobkyni 2 sumu 45.000,- Eur do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného a vo zvyšku žalobu vo vzťahu k žalobkyni 2 zamieta.

III. Vo výroku III. rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že žalovaní 1 a 2 sú povinní zaplatiť žalobcovi 3 sumu 45.000,- Eur do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

IV. Vo zvyšku zamietnutie žaloby výrokom IV. p o t v r d z u j e .

V. Žiadna zo strán n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie opätovne (rovnako ako jemu predchádzajúcim a tunajším súdom zrušeným rozsudkom zo dňa 29.4.2015) výrokom I. uložil žalovaným 1 a 2 povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 1 náhradu nemajetkovej ujmy 70.000 Eur, do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného, výrokom II. uložil žalovaným 1 a 2 povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 2 náhradu nemajetkovej ujmy 60.000 Eur, do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného, výrokom III. uložil

žalovaným 1 a 2 povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 3 náhradu nemajetkovej ujmy 30.000 Eur, do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného, výrokom IV. vo zvyšku žalobu na nárokoch žalobcov 1 až 3 zamietol a výrokom V. rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie odôvodnil právne aplikáciou § 11, § 116 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, čl. 1 ods. 2, čl. 3 prvý a štvrtý pododsek Smernice Rady EP a Rady 2009/103/ES z 16.9.2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, ako i s poukazom na § 262 a § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

3. Vecne súd prvej inštancie argumentoval tým, že: „Vzhľadom na vykonané dokazovanie a citované zákonné ustanovenia mal za preukázané, že žalobca 1/ - syn žalobcov 2/ a 3/ utrpel pri dopravnej nehode, ktorú zavinila žalovaná 1/ - poistníčka (ktorá mala v čase predmetnej nehody uzavretú poistnú zmluvu so žalovaným 2/ o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla - poistný vzťah v čase dopravnej nehody trval) tak vážne zranenia s trvalými následkami, ktoré spôsobili, že žalobca 1/ (pred predmetnou nehodou zdravý, vitálny mladý muž, majúci „všetky predpoklady prežiť šťastný a úspešný život“) je v súčasnosti nesvojprávny, invalidný, v plnom rozsahu celodenne odkázaný na starostlivosť inej osoby, nie je schopný sa uplatniť v žiadnej oblasti normálneho života - osobnej, rodinnej, pracovnej, spoločenskej („v stave sociálnej smrti“). V dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti vznikla žalobcovi 1/ nenapraviteľná ujma na zdraví, v dôsledku ktorej sa nemôže v žiadnom rozsahu a v žiadnej oblasti uplatniť v budúcnosti vo svojom živote (v tomto smere je ujma krytá nárokmi na sťažení spoločenského uplatnenia), ale aj v dôsledku ktorej nemôže byť pre svojich rodičov v budúcnosti ich oporou a životnou istotou, pretrhla sa väzba založená vo vzájomnej citovej spätosti, synovskej láske, spolupatričnosti a vzájomnej perspektíve. Tým súd uzavrel, že je tu nárok žalobcu 1/ na jeho odškodnenie aj titulom nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu vážneho nenávratného zásahu do jeho osobnej integrity - života a zdravia. V prípade žalobcov 2/ a 3/, ktorých ako blízke osoby - rodičov žalobcu 1/ - významne táto udalosť zasiahla, taktiež je tu daný nárok na odškodnenie titulom nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu závažného zásahu do ich súkromia a rodinného života. Svedeckými výpoveďami boli súdu preukázané veľmi silné citové väzby v rodine žalobcov. Neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti žalobcom 2/ a 3/ vznikla trvalá a neodstrániteľná ujma, keď ich jediné dieťa, ktoré malo byť pre nich v budúcnosti oporou a životnou istotou, je odkázané navždy na celodennú starostlivosť inej osoby (napriek prejavom neverbálnej komunikácie a slabým pohybom tu nie je žiadny predpoklad k výraznému zlepšeniu zdravotného stavu žalobcu 1/) a ktorú starostlivosť mu s láskou a trpezlivosťou v súčasnosti zabezpečujú jeho rodičia, najmä jeho matka. Žalovaná 1/ síce znáša bremeno zodpovednosti po celý čas a predmetnou dopravnou nehodou sa jej život po psychickej stránke takisto zmenil, preukázateľne sa s poškodeným a jeho rodičmi nijakým spôsobom nekontaktovala, neprejavila účinnú ľútosť (aj, keď možno nie z ľahostajnosti, ale z obáv zo stretnutia).“.

4. Ďalej prvoinštančný súd dôvodil, že: „Pasívna legitimácia žalovanej 1/ bola súdu preukázaná právoplatným rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 4T/47/2013 zo dňa 19.04.2013, v ktorom je konštatované zavinenie dopravnej nehody žalovanou 1/. Pasívna legitimácia žalovaného 2/ ako poistiteľa žalovanej 1/ vyplýva z § 15 zákona č. 381/2001 Z. z., v zmysle ktorého si poškodený môže vybrať či nárok na náhradu „škody“ uplatní voči škodcovi (poistenému) alebo voči poisťovateľovi alebo voči obom súčasne. Otázka pasívnej legitimácie poisťovne bola zodpovedaná (ustálená) aj odvolacím súdom, tiež v obdobnom prípade Krajským súdom v Trnave vo veci sp. zn. 11Co/116/2013. Pasívna legitimácia žalovanej 1/ bola súdu preukázaná právoplatným rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 4T/47/2013 zo dňa 19.04.2013, v ktorom je konštatované zavinenie dopravnej nehody žalovanou 1/. Pasívna legitimácia žalovaného 2/ ako poistiteľa žalovanej 1/ vyplýva z § 15 zákona č. 381/2001 Z. z., v zmysle ktorého si poškodený môže vybrať či nárok na náhradu „škody“ uplatní voči škodcovi (poistenému) alebo voči poisťovateľovi alebo voči obom súčasne. Otázka pasívnej legitimácie poisťovne bola zodpovedaná (ustálená) aj odvolacím súdom, tiež v obdobnom prípade Krajským súdom v Trnave vo veci sp. zn. 11Co/116/2013. Žalovaná 1/ ako vodič nesie zodpovednosť za dopravnú nehodu, ktorou vznikol žalobcom nárok na nemajetkovú ujmu. Povinnosť plniť žalobcom tu má však tiež poisťovňa, keďže žalovaná 1/ si voči poisťovni plnila svoje povinnosti a platila riadne poistné, na žiadanú škodu finančné prostriedky nemá. Tu sa práve prezentuje zmysel povinného poistenia, aby zodpovedný poistník nemusel znášať napriek plateniu

poistného náhradu škody. Ak by náhrada nemajetkovej ujmy nemala byť predmetom poistného krytia, mohlo by to znamenať majetkové riziko zodpovedných subjektov a neistotu, či bude skutočne náhrada oprávneným poskytnutá. Povinnosť oboch žalovaných nevyplýva z rovnakého právneho titulu, kým povinnosť žalovanej 1/ je vzťahom priamym, zodpovednostným, povinnosť žalovaného 2/ vyvstala až zo vzťahu sekundárneho, poistného - medzi žalovanou 1/ a žalovaným 2/, čo však nebráni tomu, aby jedným rozhodnutím bol každý z nich zaviazaný na splnenie celej povinnosti žalobcom. Majú síce postavenie samostatných spoločníkov, vzájomne však ich vzťah je taký, že v tom rozsahu, v akom splní svoju peňažnú povinnosť jeden z nich, zaniká v tomto rozsahu dlh a tým aj povinnosť druhého.“.

5. Súd prvej inštancie tiež konštatoval, že: „Výšku náhrady nemajetkovej ujmy určuje súd, pričom výška peňažného zadosťučinenia musí byť primeraná, avšak je predmetom voľnej úvahy súdu. Súd pri svojom rozhodovaní musí vychádzať z dvoch kritérií - a to závažnosti vzniknutej ujmy, pričom sa predpokladá, že čím je závažnejšia táto ujma, čo do svojho rozsahu trvania dôsledkov a pod., tým vyššia bude aj jej náhrada v peniazoch a z okolností, ku ktorým došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby. Súd preto musí v každom prípade vychádzať z dostatočne zisteného skutkového stavu, pretože len tak je možné docieliť satisfakčnú funkciu priznanej náhrady nemateriálnej ujmy v peniazoch, ktorou sa sleduje primerané a zodpovedajúce vyváženie a zmiernenie vzniknutej nemajetkovej ujmy osobnosti postihnutej fyzickej osoby. Je potrebné zohľadniť i otázku samotného účelu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá v rámci primeraného zadosťučinenia konania o ochranu osobnosti sleduje predovšetkým funkciu satisfakčnú, pretože rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je možné exaktne kvantifikovať a vyčísliť, nemajetková ujma, ktorá vznikla porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani odškodniť nedá. Je možné za ňu len poskytnúť zadosťučinenie (satisfakciu). Súd pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v prípade žalobcu 1/ vychádzal z toho, že žalobca 1/ je mladý človek, ktorý mal život pred sebou. Mal všetky predpoklady prežiť šťastný a úspešný život, vyplývajúce z nesporovaných tvrdení žalobcov. Bol zaradený do pracovného procesu, mal mnoho voľnočasových aktivít, mal priateľku, žil aktívne. Žalovaná 1/ svojím konaním zasiahla do práva žalobcu 1/, práva na zdravie takým spôsobom, ktorý nie je reparovateľný. Žalobca 1/ má trvale poškodený mozog a jeho realizácia v spoločnosti ako ľudskej bytosti je prakticky nulová, pričom ide o nezvratný stav s prakticky nulovou šancou na zlepšenie. V dôsledku poškodenia zdravia si vôbec neuvedomuje život, vzťah s rodičmi, ktorí sa o neho starajú, nemôže sa samostatne pohybovať, chodiť, nemôže pracovať, zabávať sa. Nemôže si založiť rodinu, mať vlastné deti, vychovávať ich, pomáhať rodičom. Je zbavený citov a zmyslového vnímania. Súd pri rozhodnutí o výške odškodnenia prihliadol na všetky uvádzané okolnosti, ale aj na okolnosti, za ktorých k poškodeniu zdravia došlo. Zodpovednosť je na strane žalovanej 1/, ktorá za svoje pochybenie bola trestne stíhaná, jej vina bola jednoznačne preukázaná v trestnom konaní, išlo o konanie nedbanlivostné. Zároveň súd prihliadol aj na už priznané výšky náhrad nemajetkovej škody podľa ustanovení o ochrane osobnosti v obdobných sporoch (v porovnávaných veciach však išlo o dopravné nehody s následkom smrti - súdený prípad však možno prirovnať k tomuto následku, nakoľko u žalobcu 1/ došlo napriek prežitiu k tak fatálnym dôsledkom, pre ktoré nemožno očakávať jeho neskoršie zaradenie do bežného, aspoň sčasti aktívneho života, čo sa všeobecne pri zásahoch do zdravia predpokladá). Tu súd dáva do pozornosti napr. rozsudky Krajského súdu v Trnave zo dňa 26.02.2013 č. 9Co/423/2012, zo dňa 13.11.2013 č. 24Co/479/2012, zo dňa 07.06.2016 č. 10Co/218/2015; Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 30.07.2015 č. 12Co/465/2015.“ .

6. Následne súd prvej inštancie uzavrel, že: „Žalobca 1/ si uplatnil nárok 300.000 eur, avšak k tomu súd opätovne dodáva, že následky na zdraví žalobcu 1/ sa premietli aj do zvýšenia sťaženého spoločenského uplatnenia, ktoré do určitej miery (po fyzickej stránke) subsumuje aj tento zásah do osobnostného práva žalobcu 1/. Napriek tomu, pre strádanie po psychickej stránke má žalobca 1/ nárok aj na odškodnenie z uplatneného titulu (zásahu do osobnostných práv a telesnej integrity) - por. bod 30., ktoré s prihliadnutím (ako je uvedené vyššie) na a/ závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a b/ okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti došlo, v priznanej výške 70.000 eur, ako vyjadrenie nesmierne závažného, ťažkého a doživotného zásahu do osobného a rodinného života, považuje súd za primerané. Podľa názoru súdu nemožno striktne prihliadať na majetkové pomery zodpovednej osoby (ktorá si navyše riadne plnila povinnosti z poistnej zmluvy voči žalovanému 2/, práve na účely takéhoto odškodnenia), potom by boli náhrady priznané súdmi neporovnateľné v dôsledku rozlišovania majetnosti alebo nemajetnosti zodpovedného subjektu. Žalobcovia 2/ a 3/ si uplatnili právo na nemajetkovú ujmu vo výške 200.000 eur a 100.000 eur v dôsledku porušenia ich práva na súkromie, keď v dôsledku zničenia zdravia žalobcu 1/, ktorý je ich synom, došlo k výraznému, intenzívnemu zásahu do ich práva na súkromie, pretože už nikdy nebudú môcť komunikovať so synom, nikdy ich nepohladí,

cielene sa neusmeje. Žalobcovia v okamihu v dôsledku porušenia dopravných predpisov zo strany žalovanej 1/ šokujúco a nepredvídateľne prišli (v prenesenom význame) o najdôležitejšiu osobu svojho života. U žalobcov 2/ a 3/ tým preukázateľne došlo k nenahraditeľnej emocionálnej strate a narušeniu ich silných rodinných väzieb. Závažnosť ujmy u žalobcu 1/ sa dotkla viac práve žalobcov 2/ a 3/, ktorí ju pri plnom vedomí po celý čas denne vnímajú (čím sa javí byť ujma v tomto smere závažnejšia než v prípade smrti a preto oproti porovnávaným rozhodnutiam bolo potrebné priznať nárok nad priznaný rozsah). Túto skutočnosť zvážil súd aj pri určení primeranosti výšky priznaných nárokov z titulu nemajetkovej ujmy u žalobcov 2/ a 3/. Navyše žalobkyňa 2/ musela zanechať zamestnanie, prestala pracovať, aby sa mohla v plnom rozsahu venovať starostlivosti o žalobcu 1/, čím ťarcha finančne zabezpečiť rodinu ostala výlučne na žalobcovi 3/. Súd priznal žalobcom 2/ a 3/ nemajetkovú ujmu vo výške podľa súdu primeranej, majúc na zreteli opäť okolnosti neoprávneného zásahu a závažnosť ujmy, pričom pri určení tejto výšky súd vychádzal aj z nesmierne ťaživých dôsledkov pre ďalší život žalobcov, ktorí sú rodičmi žalobcu 1/. Priznaná výška odškodnenia (60.000 pre žalobkyňu 2/, ktorá je v súčasnosti bez akéhokoľvek príjmu a v uplatnenom pomere polovice 30.000 eur pre žalovaného 3/) určená súdom, je vyvodená z prežitej psychickej bolesti, beznádeje, ktoré musia v dôsledku poškodenia zdravia žalobcu 1/ znášať, ktorý následok musia vnímať denne bez prognózy zlepšenia zdravotného stavu ich syna. Žalobcom 2/ a 3/ sa od základov zmenil život, prišli o radosť, ktorú mohli so svojím dieťaťom prežívať, o rodinu a jej celistvosť, o súkromie, a nakoniec aj o radosť zo života, ktorý (život) bude navždy poznačený práve dôsledkami konania žalovanej 1/.“.

7. O náhrade trov konania súd rozhodol tak, že vzhľadom na čiastočný úspech oboch strán sporu a s prihliadnutím na to, že posúdenie výšky nároku záviselo od voľnej úvahy súdu, súd žiadnej zo strán právo na náhradu trov konania nepriznal.

8. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie, vychádzajúc z jeho obsahu výlučne v jeho zamietajúcej časti včítane závislých výrokoch, podali prostredníctvom právneho zastúpenia odvolanie žalobcovia 1 až 3, ktorí odvolaciemu súdu navrhli rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť a ich nároku v celom rozsahu vyhovieť. Ako odvolacie dôvody uviedli, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, a že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Poukazujú na to, že náhrada nemajetkovej ujmy má vo svojej podstate predstavovať náhradu preukázateľne nepriaznivých dôsledkov pre život a životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh. Súd prvej inštancie správne rozhodol, keď jednoznačne potvrdil zásah do osobnostných práv žalobcov 1 až 3 žalovanou 1 a to predovšetkým aj z toho dôvodu, že ani samotní žalovaní 1 a 2 skutkové tvrdenia žalobcov nijako nenamietali. Súd prvej inštancie správne uzavrel, že je tu nárok žalobcu 1 na jeho odškodnenie titulom nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu vážneho nenávratného zásahu do jeho osobnej integrity - života a zdravia v prípade žalobcov 2 a 3, ktorých ako blízke osoby - rodičov žalobcu 1 významne táto udalosť zasiahla, taktiež je tu daný nárok na odškodnenie titulom nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu zásahu do ich súkromia a rodinného života. Súd prvej inštancie tiež správne rozhodol v otázke pasívnej legitimácie žalovaného 1 a 2. Pasívna legitimácia žalovanej 1 bola preukázaná právoplatným rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 4T/47/2013 zo dňa 19.4.2013, v ktorom je konštatované zavinenie dopravnej nehody žalovanou 1. Pasívna legitimácia žalovaného 2 vyplýva z § 15 zák. č. 381/2001 Z.z. v zmysle ktorého si poškodený môže vybrať, či nárok na náhradu škody uplatní voči škodcovi - poistenému alebo voči poisťovateľovi alebo voči obom súčasne. Súd prvej inštancie sa tiež správne vysporiadal s otázkou pojmu „škoda“ tak, že súčasťou tohto pojmu je aj náhrada nemajetkovej ujmy s poukazom na vnútroštátne a komunitárne právo. Nestotožňujú sa ale s rozhodnutím súdu prvej inštancie čo do výšky priznanej nemajetkovej ujmy a zároveň sú názoru, že súd svoje rozhodnutie čo do výšky priznanej nemajetkovej ujmy odôvodnil nedostatočne. Nie je totiž možné akceptovať a formalisticky prijať názor, že zásah do práva na život je aj v prípade posúdenia psychickej ujmy závažnejší ako zásah do práva na zdravie. Aj pre laika je ťažké prijať názor, že psychické a citové utrpenie poškodeného v prípade smrti je rovnaké, ako v prípade takej ťažkej ujmy na zdraví žalobcu 1. Len ťažko možno porovnávať utrpenie a citové prežívanie, krátkeho záblesku vedomia pred haváriou s následkom smrti s psychickým a citovým utrpením, ktoré prežíva žalobca 1 po prebratí sa z bdelej kómy. Stav žalobcu 1 zjednodušene možno hodnotiť ako uväznenie rozumu, citov v duševne funkčnom telesnom obale. Následne odvolateľ poukázal na dva obdobné posudzované prípady. Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodňuje poukazom na rozhodnutia Krajských súdov v Trnave a v Banskej Bystrici, avšak predovšetkým vo vzťahu k žalobcovi 1 je porovnanie zjavne neprimerané, nakoľko sa jedná o nemajetkové ujmy priznané pozostalým po obetiach dopravných nehôd. Rovnako je to i v prípade žalobcov 2 a 3, keď zásah

do ich osobnostných práv je trvalý, každodenný, bez perspektívy riešenia. Pritom oni sami poukázali na rozhodnutie Okresného súdu v Nitre (č.k. 10C/88/2009 zo dňa 10.10.2012) a Krajského súdu v Nitre (č.k. 9Co/330/2012 zo dňa 2.10.2013) vydaného v obdobnej veci, pričom poukázali, že v prípade žalovaného 1 je preukázaný vyšší stupeň poškodenia zdravia a intenzita zásahu do jeho osobnostnej sféry a v prípade žalobkyne 2 a žalobcu 3 sa jedná o vyššiu intenzitu zásahu do osobnostných práv, nakoľko sa jedná o jediného syna a žalobkyňa 2 musela zanechať zamestnanie v dôsledku potreby každodennej a celodennej starostlivosti o žalobcu 1. Súd prvej inštancie nijako neodôvodnil, prečo neprihliadol na tieto rozsudky a dal prednosť rozsudkom, ktoré nie sú založené na porovnateľných skutkových okolnostiach. Intenzitu zásahu do zdravia, osobnostných práv žalovaného 1 je potrebné a primerané hodnotiť ako maximálny a na túto zásadnú okolnosť mal súd pri svojom rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy prihliadať. Intenzita zásahu do osobnostných práv žalobcov 2 a 3 je značná. Súdny dvor Európskej únie na základe svojich úvah v rámci svojho stanoviska dospel k záveru, že medzi škody, ktoré sa musia z povinného zmluvného poistenia nahradiť v súlade s prvou, druhou a treťou smernicou patrí aj nemajetková ujma, ak možno náhradu tejto ujmy požadovať podľa vnútroštátneho práva. V tejto súvislosti poukazujú na rozsudok Drozdovs, C-277/12. Následne odvolatelia po citácii § 7 zák. č. 381/2001 Z.z., ktorý stanovuje limit poistného plnenia a po citácii § 4 ods. 2 tohto zákona prezentuje názor, že ak je zákonom stanovený limit poistného plnenia, tento limit (samozrejme súhrnne všetkých škôd spojených s poistnou udalosťou) je možné považovať za „nárokovateľnú“ výšku škody vrátane nemajetkovej ujmy. Žiadne ustanovenie zákona nie je možné považovať za samoúčelné a nie je prípustné, aby súd naň neprihliadal. Ak teda mohli žalobcovia požadovať celkovú výšku škody až do čiastky 5.000.000,- Eur a zásah do osobnostných práv žalobcov je maximálny, resp. značný, mal by súd prvej inštancie odôvodniť, prečo napríklad v prípade žalobcu 1 znížil požadovanú výšku nemajetkovej ujmy zo žalovaných 300.000,- Eur na 70.000,- Eur, keď zákon umožňuje priznať až výšku 5.000.000,- Eur. Požadovaná výška nemajetkovej ujmy v súhrnnej výške 600.000,- Eur pre všetkých žalobcov predstavuje iba 12% limitu poisteného plnenia. V tejto súvislosti odkázal aj na odôvodnenie Krajského súdu v Trnave v uznesení zo dňa 6.6.2016 sp. zn. 25Co/617/2015-235 (zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu - poznámka odvolacieho súdu), z ktorého okrem iného odvolateľom citovaného vyplýva potreba posúdenia spôsobilosti celkom konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy vyvážiť negatívne dopady zásahu na jednotlivé zložky osobnosti fyzickej osoby, teda v podstate podľa úvahy, že každá nepríjemná udalosť, skúsenosť, či starosť majúca súvis s porušením práva na ochranu osobnosti by mala byť podľa možnosti celkom alebo čo najviac zmiernená tým, čo by osobe dotknutej zásahom naopak urobilo radosť. Z rozhodnutí súdu prvej inštancie je možné vyvodiť záver, že súd prvej inštancie na vyššie citované princípy rozhodovania o výške nemajetkovej ujmy neprihliadal, ale že si vopred vytvoril predstavu o výške nemajetkovej ujmy pre jednotlivých žalobcov a túto následne aj keď nedostatočne odôvodnil. Preukazuje to aj skutočnosť, že súd prvej inštancie vo svojom predchádzajúcom rozsudku, ktorý bol krajským súdom zrušený, priznal žalobcom nemajetkovú ujmu v rovnakej výške a jej zníženie oproti navrhovanej výške odôvodnil údajným spoluzavinením žalobcu 1. V rozsudku zo dňa 19.5.2017 už spoluzavinenie žalobcu 1 nekonštatuje, ale priznanú výšku nemajetkovej ujmy nezmenil.

9. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie prostredníctvom právneho zastúpenia sa odvolala tiež žalovaná 1, ktorá napadla rozsudok v celom rozsahu, s odvolacím návrhom na zmenu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie tak, že žalobu odvolací súd v celom rozsahu zamietne, nakoľko nárok žalobcov voči nej daný nie je, alebo rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zruší a vec vráti súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Ako odvolacie dôvody odvolateľka uviedla tie, ktoré sú uvedené v § 365 ods. 1 písm. a), b), f) a h) CSP. Svoju odvolaciu argumentáciu odvolateľka založila na tom, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je jedným z čiastkových a relatívne samostatných prostriedkov ochrany osobnosti fyzickej osoby. Vzniká vtedy, ak morálna satisfakcia ako rýdzo osobné právo na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv nepostačuje a týmto zásahom došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere. O zníženie dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere ide najmä vtedy, pokiaľ ujmu vzniknutú v osobnostnej sfére fyzickej osoby vzhľadom na povahu, intenzitu, opakovanie, trvanie a širší okruh pôsobenia nepriaznivého následku pociťuje a prežíva ako závažnú. V tejto súvislosti odvolateľka odkázala na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 39Cdo/2005/2003.V súvislosti s dopravnou nehodou utrpel žalobca 1 ťažké kraniocerebrálne poranenie, v dôsledku ktorého upadol do bdelej kómy, kde tento vegetatívny stav je podľa znaleckého posudku č. 59/2015 vypracovaného znaleckou organizáciou Forensic.sk, nenapraviteľný a liečbou ovplyvniteľný len minimálne. K zdravotnému stavu žalobcu 1 sa vyjadril aj psychiater, ktorý vo svojom znaleckom posudku poukázal na jeho totálnu dezorientáciu

všetkými smermi, nenadviazateľný verbálny, ale ani očný kontakt, žalobca nereaguje na bolestivé podnety okolia, absentuje motorická aktivita, adekvátna odpoveď, inkontinencia, imobilita, absolútna nesamostatnosť aj pri bazálnych úkonoch, u poškodeného došlo ku komplexnému zneschopneniu v oblasti pohybových, sexuálnych a rozumových funkcií, komunikácie a vnímania. Žalobca 1 si neuvedomuje samého seba, na okolie nereaguje, nerozpráva, nie je schopný konať a posúdiť následky svojho konania, v dôsledku čoho bol aj pozbavený spôsobilosti na právne úkony. S poukazom na takto definovaný zdravotný stav žalobcu 1 je preto v kontexte s ním uplatneného nároku namieste otázka posúdenia či a v akej miere pociťuje a prežíva zníženie dôstojnosti alebo vážnosti, čo je jedno zo základných podmienok priznania peňažného zadosťučinenia. Ako nedôvodnú posúdil súd námietku o nedostatku autorizácie podania žaloby súdom, kde podľa jej stručného zdôvodnenia tento právny úkon žalobcu 1, ktorý za neho nesprávne učinila jeho opatrovníčka nemožno subsumovať pod § 28 v spojení s § 34 Občianskeho zákonníka. S uvedenou argumentáciou súdu sa nemožno stotožniť, pretože táto nemá oporu v platnej legislatíve. Za vec, ktorá si vyžaduje k platnosti právneho úkonu schválenie súdu, sa podľa názoru odvolacieho súdu považuje aj podanie akejkoľvek žaloby za maloletého na súd, z dôvodu, že podanie takejto žaloby môže mať ďalekosiahle dosahy do majetkovej sféry maloletého. Z právnej praxe vyplýva, že je zásadou, že podanie žaloby maloletým si vyžaduje schválenie súdom, keď toto konanie je konaním návrhovým, súd nemôže začať vo veci konať z vlastného podnetu. Pokiaľ súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z intenzity a kvality vzájomných vzťahov medzi žalobcami 1 až 3 pred tragickou udalosťou, mladého veku žalobcu, jeho hmotnej a materiálne závislosti od svojich rodičov, okolnosti na strane osoby zodpovedajúcej posúdil nedostatočne, resp. vôbec. Za svoje nedbanlivostné konanie sa úprimne ospravedlnila, prvotne prostredníctvom vyjadrenia jej právneho zástupcu dňa 16.4.2015, následne i osobným listom zo dňa 8.11.2016, obsahom ktorého prejavila súcit rodine žalobcu 1 a za ich statočný postoj k otázke starostlivosti o dieťa im vyjadrila obdiv. Ďalej dobrovoľne prispela sumou 200,- Eur na finančnú zbierku organizovanú motorkármi pre žalobcu 1 v rámci svojich možnosti osobne sa zúčastnila na prevažnom počte súdnych pojednávaní a i keď nepriamo prostredníctvom svojho manžela viackrát kontaktovala starú matku žalobcu 3 a zaujímala sa o zdravotný stav jej vnuka. Jej majetkové pomery súd síce vzal na vedomie, pri svojom rozhodovaní však tieto nezohľadnil s odôvodnením, že skúmanie majetnosti alebo nemajetnosti zodpovedného subjektu by mali za následok diametrálnu odlišnosť náhrad priznaných súdmi. Predložila súdu potvrdenie zamestnávateľa o výške svojho funkčného platu v sume 1.195,50 Eur mesačne ako i potvrdenie, že na území Slovenskej republiky nevlastní žiadnu nehnuteľnosť. S poukazom na uvedené je tak vylúčená akákoľvek možnosť reálneho uspokojenia priznaných nárokov žalobcom 1 až 3. Na uvedenom nemení nič ani v konaní prezentovaný argument o výške limitu poistného krytia podľa § 7 ods. 2 zák. č. 381/2001 Z.z., nakoľko žalovaní majú postavenie samostatných spoločníkov a každý z nich je rozhodnutím zaviazaný na splnenie celého dlhu veriteľom. Na samostatnom následku nesie mieru spoluviny i samotný žalobca 1, otázku jeho spoluzodpovednosti však súd pri rozhodovaní nepochopiteľne odignoroval. Zo záverov znaleckého posudku, ktorý pre účely trestného konania bol vypracovaný znalcom z odboru Doprava cestná, odvetvie nehody v cestnej doprave vyplýva, že žalobca 1 nemá vodičské oprávnenie pre daný výkon motocykla a zároveň prekročil maximálnu dovolenú rýchlosť pre daný úsek cesty. Tieto fakty sú objektívne nespochybniteľné. Súd vo svojom rozhodnutí komparoval jednotlivé zásahy do osobnostných práv, pričom ustálil, že zásah do práva na život bude vždy závažnejšou ujmou, než zásah do práva na zdravie. Obdobne skonštatoval, že zásah do práva na zdravie s neodstrániteľnými následkami je závažnejším, než zásah s následkami nepatrnými, či dokonca bezo zvyšku odstránenými a podobne. S odkazom na uvedené súd prejednávaný prípad prirovnal k dopravným nehodám s následkom smrti, nakoľko u žalobcu 1 došlo napriek prežitiu k tak fatálnym dôsledkom, pre ktoré nemožno očakávať jeho neskoršie zaradenie do bežného, aspoň sčasti aktívneho života, čo sa všeobecne pri zásahu do zdravia predpokladá. Ustálená súdna prax však v prípadoch zásahov do práva na život priznáva pozostalým blízkym osobám peňažné zadosťučinenie v neporovnateľne nižšej kvantite ako je tomu v súdenej veci. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je dosiahnuť vyváženosť miery ujmy na hodnotách ľudskej dôstojnosti s konkrétnym finančným vyjadrením náhrady takej nemajetkovej ujmy a s prihliadnutím na všetky okolnosti konkrétneho prípadu a tým účinne vyvážiť a zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu a poskytnúť čo najúplnejšiu a najúčinnejšiu občianskoprávnu ochranu osobnosti fyzickej osoby. Podľa názoru Najvyššieho súdu SR je nemajetková ujma krytá v slovenskej právnej úprave cez ustanovenia Zákona o odškodnení bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia; v zmysle tohto názoru sú nemajetková ujma a sťaženie spoločenského uplatnenia nárokmi nemajetkovej povahy odškodňované podľa § 444 Občianskeho zákonníka. Vychádza sa z toho, že nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia má povahu špeciálnej úpravy vo vzťahu k ochrane osobnosti (porovnaj uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 426/2014).

Vzhľadom na uvádzané skutočnosti je preto názoru, že odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je správne s odkazom na odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. h), písm. b) (nepreskúmateľnosť), písm. f) a písm. a), pretože ak súd rozhodoval vo veci nároku žalobcu 1, konanie trpí vadou nedostatku procesnej spôsobilosti.

10. K odvolaniu žalobcov ako aj k odvolaniu žalovanej 1 zaslal písomné vyjadrenie žalovaný 2 (žalovaný 2. odvolanie nepodal), v ktorom uviedol, že s vyjadrením žalobcov v prvej časti odvolania súhlasí, ale s diametrálne rozdielnym názorom na výšku odškodnenia. Poukazuje na to, že v prípade priznania tej istej výšky odškodnenia žalobcom 2 a 3 prvoinštančný súd nerešpektoval záväzný právny názor vyslovený v zrušujúcom uznesení súdu prvej inštancie podľa ktorého zásah do práva na život bude vždy závažnejšou ujmou, než zásah do práva na zdravie. V tejto súvislosti odkazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 26Co/4/1997, Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 12/2016. Námietka žalobcov v druhej časti ich odvolania poukazuje na definíciu nemajetkovej ujmy identickým spôsobom ako je všeobecne prijatá judikovaná definícia sťaženia spoločenského uplatnenia. Žalovaný 2 odkazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 49/2012. Prvoinštančný súd v konaní ani v rozsudku nerozlíšil od seba nemajetkovú ujmu spôsobenú sťažením spoločenského uplatnenia od nemajetkovej ujmy spočívajúcej v ochrane osobnosti. Žalobcovia pritom v inom konaní na Okresnom súde Dunajská Streda uplatňujú nemajetkovú ujmu spočívajúcu vo vyššom odškodnení bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. V tejto súvislosti v konaní predložili uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 426/2004-14, v ktorom tento súd potvrdil, že nemajetková ujma je vylúčená pri sťažení spoločenského uplatnenia. Napokon žalobcovia rovnaké skutkové okolnosti tvrdia aj v konaní o sťaženie spoločenského uplatnenia prebiehajúcom na Okresnom súde Dunajská Streda, čo vo vzťahu k žalobcovi 1 spôsobuje prekážku súdneho konania (litispendenciu), ktorá zabraňuje, aby na súde prebiehalo ich súdne konanie v tej istej veci. Napokon žalovaný 2 vo svojom vyjadrení odkazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR ako i na rozhodnutie Európskeho súdneho dvora vo veci Haasová, z ktorých má vyplývať záver o nedostatku jeho pasívnej legitimácie ako poisťovne s poukazom na výklad § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z.

11. K doručenému odvolaniu žalovanej 1 podali žalobcovia prostredníctvom právneho zástupcu písomné stanovisko, v ktorom poukázali na to, že nimi preukázaný zdravotný stav žalobcu 1 a zásah do osobnostných práv žalobcov 1 až 3 žalovaní nijako nenamietali, nenavrhli dokazovanie na preukázanie zdravotného stavu, resp. rozsahu zásahu nad rámec vykonaného dokazovania. Naopak uviedli, že ich tvrdenia považujú za zodpovedajúce skutočnosti. Pokiaľ žalovaná 1 namieta, že súd ako nedôvodnú posúdil jej námietku o nedostatku autorizácie podania žaloby súdom, sú názoru, že v danom prípade sa nejedná o nakladanie s majetkom a navyše sa nejedná o hmotnoprávny úkon, ale o úkon procesnoprávny a teda schválenie súdom nie je potrebné. Podľa rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít „Na podanie žaloby v mene maloletého dieťaťa rodič zásadne nepotrebuje schválenie súdu“, výber rozhodnutí Najvyššieho súdu SR 22/1984. Ak by sa pripustila takáto procesná podmienka, treba rozlišovať, či ide o nedostatky odstrániteľné alebo neodstrániteľné. Za neodstrániteľné nedostatky postupu konania sa považuje nedostatok právomoci súdu, litispendencia, res iudicatae a nedostatok byť účastníkom konania. Odstrániteľné nedostatky postupu konania majú tie dôsledky, že súd sa musí pokúsiť tieto nedostatky v súčinnosti s účastníkmi konania odstrániť. Ak sa súdu nepodarí nedostatky odstrániť, zváži, či ide o také nedostatky, ktoré bránia ďalšiemu konaniu a rozhodovaniu, alebo či i pri týchto nedostatkoch môže vo veci konať. Bolo by pritom v rozpore s princípom rýchlosti a hospodárnosti konania, aby odvolací súd z tohto dôvodu rozsudok súdu prvej inštancie zrušil, vrátil vec súdu prvej inštancie, ktorý by nové konanie prerušil až do rozhodnutia opatrovníckeho súdu a následne by znova rozhodol. Žalovaná 1 namieta, že súd okolnosti na strane jej osoby zodpovedne neposúdil, resp. vôbec. Takéto jej tvrdenie ale nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, ani v záveroch súdu. Je nepravdivým tvrdenie, že žalovaná 1 sa im úprimne ospravedlnila. Formálne vyjadrenie ľútosti právnym zástupcom jednou vetou v právnom vyjadrení je skôr dôkazom ľahostajnosti žalovanej 1 k ich osudu. Uvedené dokazuje aj samotné odvolanie, kde žalovaná 1 poukazuje na výšku svojho funkčného platu a potvrdenie, že nevlastní nehnuteľnosť ako dôkaz vylúčenia možnosti reálneho uspokojenia ich nárokov. Aj v tejto argumentácii je zrejmý nezáujem akejkoľvek miere čo i len splátkovým plnením kompenzovať dôsledky svojho protiprávneho konania. S ohľadom na uvedené navrhujú, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie.

12. Žalovaná 1 prostredníctvom právneho zastúpenia podala písomné vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného 2 a k vyjadreniu žalobcov k jej odvolaniu a súčasne aj k odvolaniu žalobcov, v ktorom zdôraznila, že ak mal súd opätovne posudzovať výšku náhrady nemajetkovej ujmy (hoci je zásadne

toho názoru, podľa dôvodov ňou uvádzaných počas celého konania v písomných a ústnych prednesoch vrátane odvolania, že súd by mal žalobu v celom rozsahu zamietnuť), nemohol ju priznať opätovne v tej istej výške. Zásadne sa nestotožňuje s vyjadrením žalovaného 2, že náhrada nemajetkovej ujmy pri zásahu do osobnostných práv nie je nárokom zodpovednosti za škodu a že povinné zmluvné poistenie nekryje aj nemajetkovú ujmu. K vyjadreniu žalobcov k jej odvolaniu opätovne uvádza, že v súvislosti s dopravnou nehodou utrpel žalobca 1 ťažké kraniocerebrálne poranenie, v dôsledku ktorého upadol do bdelej kómy s popísanými následkami podľa znaleckých posudkov, ktoré boli pre účely súdneho konania vedeného pod sp. zn. 10C/265/2013 vypracované znaleckou organizáciou Forensic.sk a psychiatrom, ktorý vo svojom znaleckom posudku poukázal, že okrem ďalších uvádzaných následkov u poškodeného došlo predovšetkým ku komplexnému zneschopneniu v oblasti pohybových, sexuálnych a rozumových funkcií, komunikácie a vnímania. Žalobca 1 si neuvedomuje samého seba, na okolie nereaguje, nerozpráva, nie je schopný konať a posúdiť následky svojho konania, v dôsledku čoho bol aj pozbavený spôsobilosti na právne úkony. Trvá na tom, že s poukazom na takto definovaný zdravotný stav žalobcu 1 je preto v kontexte ním uplatneného nároku namieste otázka posúdenia či a v akej miere pociťuje a prežíva zníženie dôstojnosti alebo jeho vážnosť v spoločnosti. Má za to, že v konaní nebolo preukázané tak, ako to žalobcovia tvrdia vo svojom vyjadrení, že by sa žalobca 1 stal prakticky väzňom „vo vlastnom tele“, práve naopak, zdôrazňuje prijatý záver súdu prvej inštancie, že „žalobca 1 si vôbec neuvedomuje život“, ktorý vyplýva z dokazovania. Naďalej trvá na námietke nedostatku autorizácie podania žaloby. Nie je možné súhlasiť s tvrdeniami žalobcov, že v záujme rýchlosti a hospodárnosti konania nemá byť dodržaný postup, ktorý zákon ustanovuje, nakoľko rozhodnutie súdu nie je možné prejudikovať v tom zmysle, že nie je možné s úplnou istotou predpokladať, ako rozhodne opatrovnícky súd v tejto veci. V tejto súvislosti odkazuje na čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy SR. Nesúhlasí ani s tými závermi žalobcov, že súd správne rozhodol o otázke pasívnej legitimácie žalovaného 2. V tejto súvislosti opätovne poukazuje na všetky svoje prednesy písomné aj ústne, vrátane odvolania, v ktorých sú uvedené všetky dôvody na základe ktorých je potrebné zmeniť napadnutý rozsudok tak, že žaloba bude v celom rozsahu zamietnutá. Na záver uvádza, že je nepravdivé tvrdenie žalobcov, že sa im úprimne neospravedlnila, opakuje, že sa najskôr ospravedlnila prostredníctvom vyjadrenia jej právneho zástupcu a následne i osobitným listom zo dňa 8.11.2016 obsahom ktorého bolo prejavenie súcitu rodine žalobcu a za ich statočný postoj k otázke starostlivosti o dieťa, čím im vyjadrila svoj obdiv. Taktiež dobrovoľne prispela sumou 200,- Eur na finančnú zbierku, osobne sa zúčastnila na prevažnom počte súdnych pojednávaní a kontaktovala matku žalobcu 3 a zaujímala sa o zdravotný stav jej vnuka. Otázka úprimnosti je výrazom subjektívneho prežívania emócií a nie je namieste, aby toto prežívanie emócií ich vyjadrenie prostredníctvom jej postoja žalobcovia spochybňovali. Zároveň žiada žalobcov zaviazať k povinnosti spoločne a nerozdielne jej uhradiť trovy konania v celom rozsahu k rukám jej právneho zástupcu v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.

13. V rámci dupliky žalobcovia prostredníctvom právneho zastúpenia podali vyjadrenie, v ktorom zhrnuli, že odvolanie žalovanej 1 sa na judikát NS SR sp. zn. Cdo 12/2006 nie je možné bez ďalšieho uplatniť v konaní o ochranu osobnosti. Uvedený judikát má svoj význam v prípade rozhodovania o náhrade škody na zdraví, ale nie aj v prípade zásahu do zásahu osobnostných práv. Žalovaný 2 spochybňuje zdravotný a psychický stav žalobcu 1, predovšetkým tvrdenie, že žalovaný 1 „sa prakticky stal väzňom vo svojom tele“. Zdravotný stav žalobcu 1 pritom definovali opakovane a žalovaní nikdy nevzniesli proti takejto definícii stavu tohto žalobcu žiadne námietky. K otázke podania žaloby za nesvojprávneho ako i k otázke pasívnej legitimácie žalovaného 2 sa vyjadrili už opakovane a vysporiadal sa s nimi súd prvej i druhej inštancie. Pokiaľ ide o otázku úprimnej ľútosti žalovanej 1 i tu zotrvávajú na doteraz prezentovanom, navyše žalovaná 1 svoje tvrdenia nepreukázala.

14. Na doručenú dupliku žalovaná 1 reagovala písomne v tom smere, že judikát Cdo 12/2016 Najvyššieho súdu SR je podľa jej názoru možné a vhodné uplatňovať v danom konaní o ochranu osobnosti, pretože má svoj význam aj v predmetnom konaní, teda v prípade zásahu do osobnostných práv žalobcov. Zároveň sa nie je možné bez ďalšieho stotožniť s názorom žalobcov, že zásah do osobnostných práv žalobcu 1 nie je zhodný ani porovnateľný s jednorazovým zásahom do práva života. Poukazuje na to, že logický zásah do práva na život nemôže byť opakovaný. Posúdenie toho, či jednorazový zásah do práva na život je alebo nie je zhodný a porovnateľné so zásahom do práva do práva na zdravie je otázkou právnou, s ktorou by sa mal vysporiadať odvolací súd vo vzťahu k otázke výšky priznanej náhrady, ak by žalobu žalobcov ako nedôvodnú nezamietol a zaoberal by sa výškou priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá vo svetle uvedenej judikatúry by mala byť nižšia. K otázke stavu žalobcu 1 trvá na tom, že s poukazom na jeho zdravotný stav je v kontexte ním uplatneného

nároku namieste otázka posúdenia či a v akej miere pociťuje a prežíva zníženie dôstojnosti alebo jeho vážnosti v spoločnosti, čo je jednou zo základných podmienok priznania peňažného zadosťučinenia. Zdôrazňuje, že v konaní nebolo preukázané, že by sa žalobca stal prakticky väzňom vo vlastnom tele, opakovane poukazuje na prijatý záver súdu prvej inštancie, že žalobca 1 expresis verbis si vôbec neuvedomuje život, ktorý vyplýva z dokazovania. K úprimnému ospravedlneniu opätovne popieranému žalobcami v ich vyjadrení uvádza, že sa žalobcom úprimne ospravedlnila a v priebehu celého konania sa úprimne zaujímala o zdravotný stav žalobcu 1. Opätovne zdôrazňuje, že otázka úprimnosti je výrazom subjektívneho prežívania emócií a nie je namieste, aby toto prežívanie emócií aj ich vyjadrenie prostredníctvom jej postoja žalobcovia spochybňovali.

15. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej CSP), ktorý nahradil a zrušil do 30.6.2016 účinný zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej OSP). Odvolací súd pristupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté predo dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa CSP, avšak za rešpektovania základných princípov CSP o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní strán tohto konania, ktoré začalo, avšak neskončilo, za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (čl. 2 ods. 1 a 2 CSP), ako aj potreba ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (čl. 3 ods. 1 CSP).

16. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania žalobcov a žalovanej 1 boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. a), b), f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že čiastočný úspech je možné priznať len odvolaniu žalobcu 3 a žalovanej 1, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť s použitím § 388 CSP.

17. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, bolo posúdiť, či prvoinštančný súd rozhodol správne v súlade so skutkovými zisteniami a so zákonom, ak zaviazal žalovaných 1 a 2 k povinnosti spoločne a nerozdielne, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného, zaplatiť žalobcovi 1 náhradu nemajetkovej ujmy 70.000,- Eur, žalobkyni 2 náhradu nemajetkovej ujmy 60.000,- Eur a žalobcovi 3 náhradu nemajetkovej ujmy 30.000,- Eur, všetkým do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a vo zvyšku žalobu žalobcov zamietol.

18. Žalovaný 2 síce odvolací návrh nepodal a dlžnícka solidarita medzi žalovanou 1 ako škodcom na jednej strane a žalovaným 2 ako poisťovateľom na strane druhej nemá hmotnoprávne oporu, čím potom súd prvej inštancie o solidarite žalovaných, správne rozhodol spôsobom vyplývajúcim z hmotného práva tak, že plnením škodcu zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť poisťovateľa a naopak (tzv. nepravá solidarita), ale vzhľadom na dané okolnosti daného prípadu, t.j. vzťah medzi žalovanými subjektmi (poistený a poisťovňa), keď povinnosť plniť žalovaným 2 je výsostne odvodená od povinnosti žalovanej 1 ako škodcu, sa podľa odvolacieho súdu, čo do výšky priznaného plnenia musí rozsudok vzťahovať oboch žalovaných rovnako, samozrejme pri preukázaní existencie poistného vzťahu medzi žalovanými ohľadne prejednávanej škodovej udalosti, z ktorej vznikom uplatnený nárok, čo je daný prípad, čím potom priznané nároky žalobcom predstavujú nedielne záväzky medzi žalovanými. Odvolací súd preto s použitím § 367 ods. 2 CSP priznal suspenzívny účinok odvolaniu žalovaného 1. vo vzťahu k celému rozsudku a preskúmal napadnuté rozhodnutie vo vzťahu k obom žalovaným, hoci odvolanie podal len žalovaný 1., avšak výslovne vo vzťahu k celému obsahu rozsudku aj obom subjektom na žalovanej strane.

19. Nesprávnym právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nemu vtedy, ak súd použil iný právny predpis ako mal správne použiť, alebo aplikoval síce správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval.

20. Predmetom sporu je nárok každého zo žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu, že protiprávnym konaním žalovanej 1 (ktorá ako vodič osobného motorového vozidla zavinila dopravnú nehodu, pri ktorej žalobca 1 ako jediný syn žalobcov 2 a 3 utrpel ťažké zranenia s neodstrániteľnými následkami) došlo k zásahu do osobnostných práv, práva na zdravie a súkromie u žalobcu 1 a práva na súkromie a rodinný život u žalobcov 2 a 3. Žalovaný 2 je na základe poistnej zmluvy uzavretej so žalovanou 1 poistiteľom zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej aj Zákon o povinnom zmluvnom poistení).

21. Ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka aplikovaného súdom prvej inštancie obsahuje generálnu klauzulu ochrany osobnosti. V rámci jednotného práva na ochranu osobnosti existujú jednotlivé čiastkové práva, ktoré zabezpečujú občianskoprávnu ochranu jednotlivých typických hodnôt (stránok) osobnosti fyzickej osoby. Ustanovenie § 11 Občianskeho <. zákonníka podáva exemplárny výpočet jednotlivých stránok osobnosti človeka. Ako typické zákon <. uvádza najmä právo na ochranu života, zdravia a tela zahrňujúce oblasť medicíny a biomedicíny, právo na občiansku česť a ľudskú dôstojnosť, ako aj právo na ochranu mena. Do tohto rámca patrí tiež právo na súkromie fyzickej osoby, teda právo na jej nerušený osobný život, duševný pokoj, nedotknuteľnosť života jednotlivca v kruhu jeho najbližších, vrátane rešpektovania rodinného života, prejavov osobnej povahy - ako sú písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky a zvukové záznamy. Patrí sem tiež ochrana vnútornej intímnej sféry osobnosti človeka.

22. Špecifickosť osobnostných práv spočíva v ich predmete (objekte), ktorým je osobnosť človeka. Ochrana osobnosti prislúcha každej fyzickej osobe bez ohľadu na pôvod, rasu, národnosť, sociálne postavenie atď. Predmetom ochrany je osobnosť človeka vo svojej celistvosti ako nehmotný statok, ktorý patrí vždy konkrétnej fyzickej osobe. Toto právo je nescudziteľné, neprevoditeľné, časovo neobmedzené a nepremlčateľné.

23. Právo na ochranu osobnosti je absolútnym právom fyzickej osoby, ktoré pôsobí proti všetkým (erga omes), t. j. proti ostatným fyzickým osobám, právnickým osobám, ako aj proti štátu. Jeho obsahom je zákaz akéhokoľvek zásahu, ktorý by bol spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo porušenie práv, ktoré sú príkladom uvedené v § 11 Občianskeho zákonníka, nevyžaduje sa vyvolanie následkov, stačí zásah, ktorý je spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo narušenie chránených práv. Ochranu osobnosti zákon zabezpečuje v plnom rozsahu aj vtedy, ak sú napadnuté len jednotlivé zložky osobnosti fyzickej osoby (napr. fyzická integrita, občianska česť, meno, podoba človeka, prejavy osobnej povahy a pod.). V občianskom práve platí zásada, že ohrozenie, resp. porušenie čo i len jednej stránky osobnosti človeka je ohrozením, resp. porušením jeho osobnosti ako celku.

24. Nároky, ktoré môže ohrozená alebo poškodená fyzická osoba uplatňovať, sú uvedené v § 13 Občianskeho zákonníka. <. Okrem nich sa fyzická osoba môže domáhať aj náhrady škody, ktorá bola neoprávneným zásahom do jej osobnosti spôsobená (<. 16 Občianskeho zákonníka). Osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva, v prípade, ak došlo k zásahu do tohto práva, má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú exemplifikatívne uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka.

25. Jednotlivé prostriedky na ochranu osobnosti sú relatívne samostatné. Je možné ich použiť jednotlivo alebo kumulovane, taktiež v závislosti od intenzity protiprávneho zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby. Zákon výslovne pripúšťa možnosť podania návrhu na upustenie od neoprávnených zásahov (negatórna žaloba), výslovne prípustný je aj návrh na odstránenie následkov už uskutočnených zásahov (reštitučná žaloba) a návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia (satisfakčná žaloba), ktorá nemá charakter peňažnej náhrady, teda nejde o majetkové plnenie, ale je výlučne prostriedkom morálneho, imateriálneho pôsobenia, so satisfakčnou povahou, najčastejšie vo forme ospravedlnenia. V prípade, ak by sa nezdalo morálne zadosťučinenie postačujúce, umožňuje Občiansky zákonník

v § 13 ods. 2 priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej účelom je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou a plní tiež satisfakčnú funkciu. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká predovšetkým vtedy, keď morálna satisfakcia ako rýdzo osobné právo, na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv nestačí. Predpokladmi vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sú: existencia ujmy, porušenie právnej povinnosti, resp. protiprávny úkon, príčinná súvislosť medzi touto ujmou a protiprávnym konaním.

26. Ako základné hodnoty osobnosti každej fyzickej osoby, ako už bolo uvedené i v ods. 11, Občiansky zákonník výslovne uvádza život, zdravie a tým i telo (čl. 2 ods. 1 Ústavy SR, čl. 6. ods. 1 Listiny základných ľudských práv a slobôd, čl. 2 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd), označované ako práva na telesnú integritu a jej nedotknuteľnosti. Telo človeka tvorí integrálnu súčasť jeho osobnosti ako právneho subjektu. Osobnosť každej fyzickej osoby je teda vytváraná jednotou jej zložky morálnej a telesnej. Ak má preto občianske právo v rámci všeobecného osobnostného práva chrániť osobnosť fyzickej osoby v plnom rozsahu, musí sa táto právna ochrana nutne vzťahovať nielen na sféru morálnu, ale aj na sféru telesnú. Preto je právo na telesnú integritu uznávané za jednu z najvýznamnejších čiastkových práv, ktoré tvoria súčasť občiansko-právnej ochrany osobnosti ako celku. To platí aj na právnu úpravu, ktorá podľa § 11 <.Občianskeho zákonníka právo na život a zdravie výslovne prehlasuje za súčasť širšieho práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby. Z toho potom vyplýva i právo na telesnú integritu (život a zdravie) ako súčasť jednotného všeobecného osobnostného práva, ktoré je svojou povahou subjektívnym občianskym právom so všetkými uvedenými pojmovými znakmi. Prostriedky občiansko-právnej ochrany (§ 13 a nasl. <.Občianskeho zákonníka) pre fyzické osoby prichádzajú do úvahy, pokiaľ hrozí alebo je spôsobená ujma v osobnostnej nemajetkovej sfére.

27. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je neodstrániteľné poškodenia zdravia, jednoznačne zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Súkromným životom možno rozumieť určitý okruh, v rámci ktorého môže jednotlivec žiť svoj vlastný osobný život, ako sa rozhodne, má právo zakladať a rozvíjať vzťahy s ostatnými ľuďmi. Súčasťou práva na súkromie, je právo na rodinný život. Zväzok medzi dieťaťom a jeho rodičmi vzniká okamihom narodenia dieťaťa a trvá aj keď už rodičia s deťmi neskôr nežijú. Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život a zdravie jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie a rodinný život, môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t. j. utrpí citovú (emocionálnu) ujmu. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou. Obdobne sa môže cítiť blízka osoba aj v prípade nenapraviteľného poškodenia zdravia jedného z členov rodiny.

28. Niet pochybnosti o tom, že uplatnený nárok na primerane vysoké finančné zadosťučinenie za nemajetkovú ujmu, ktorý je súčasťou práva na ochranu ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a mena a na ochranu súkromného a rodinného života musí dostatočne odrážať intenzitu zásahu do týchto práv, inak dochádza k porušeniu práv garantovaných čl. 10 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

29. Pri úvahe o primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je nevyhnutné prihliadnuť k samotnému účelu a funkciám tohto inštitútu pri ochrane osobnosti (podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka). Názory právnej teórie, z ktorých vo väčšine prípadov vychádza aj doterajšia judikatúra všeobecných súdov v oblasti ochrany osobnosti, sa do značnej miery zhodujú na primárnom význame funkcie satisfakčnej, to znamená primerane vzhľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu vyvážiť, resp. zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu, pretože nemajetková ujma, ktorá vznikla porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom zmysle slova ani nedá odškodniť a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvantifikovať a vyčísliť. Ďalšia funkcia je preventívno sankčná, pričom forma a intenzita zavinenia by mala hrať kľúčový význam pre určenie povinnosti nahradiť škodu za citovú ujmu poškodeného. Otázka miery zavinenia pôvodcu zásahu pre určenie výšky náhrady podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka je tak tvoriacim a bezpochyby aj jedným z kľúčových aspektov pre navýšenie tejto náhrady. Základným zmyslom náhrady je zmysel satisfakční, pričom

potreba finančnej satisfakcie narastá v priamej úmere s mierou zavinenia pôvodcu zásahu, pretože vyššou mierou zavinenia je vždy neoprávnenosť zásahu do osobnostných práv zosilnená (je zosilnená krivda, za ktorú má prísť zadosťučinenie). V tomto smere je možné dôjsť až k záveru, že v prípade zlého úmyslu (zámeru) na strane pôvodcu neoprávneného zásahu by mal súd svoj odsúdenie nad týmto spoločensky i právne zvlášť odsúdeniahodným správaním vyjadriť práve citeľným určením výšky peňažného zadosťučinenia. Je však potrebné zdôrazniť, že popri vyššie uvedených funkcií náhrady je potrebné skúmať aj ďalšie konkrétne okolnosti každého prípadu, a to ako právne alebo skutkové, priťažujúce alebo naopak poľahčujúce. Predovšetkým je potrebné zhodnotiť postoj osoby zodpovednej k spôsobenej škode; inak sa bude napr. hodnotiť snaha zodpovedného o urýchlené vyriešenie náhrady nemajetkovej ujmy, inak jeho obštrukcie, nepriznanie zodpovednosti, a to najmä vo veciach, kde je zavinenie zo strany zodpovedného úplne jasné (napr. bol v trestnom konaní odsúdený a pod.).

30. Ako už odvolací uviedol vo svojom ostatnom zrušujúcom rozhodnutí vo veci, okolnosti, ktoré je potrebné preskúmať na strane poškodeného, ??môžu byť podľa rozvíjajúce sa doktríny najmä a) intenzita vzťahu medzi žalobcami navzájom, b) vek poškodeného, c) otázka hmotnej závislosti medzi žalobcami, d) prípadné poskytnutie inej satisfakcie. Pre výšku náhrady je kvalita vzájomných vzťahov medzi žalobcami kľúčová. Okolnosti na strane osoby zodpovednej (pôvodca zásahu), sú a) postoj žalovaného škodcu (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie a i.), b) dopad udalosti do duševnej sféry pôvodcu - fyzickej osoby, c) jeho majetkové pomery a d) miera zavinenia, ev. miera spoluzavinenia poškodeného. Je úplne zreteľné, že postoj tejto osoby môže podstatným spôsobom ovplyvniť vnímanie ujmy; ústretové správanie, ospravedlnenie či prejavená ľútosť škodcu môže zmierniť dopady nemajetkovej ujmy, naopak jeho ľahostajnosť, arogancia či vyjadrená bezcitnosť ju môže ešte prehĺbiť. Je nutné prihliadať aj na jeho majetkové pomery tak, aby bola daná možnosť reálneho uspokojenia priznaných nárokov.

31. Po dôkladnom zhodnotení vyššie uvedených kritérií potom musí súd vo svojom rozhodnutí podať riadny výklad, akým spôsobom jednotlivé kritériá posúdil a ako sa to ktoré kritérium podieľalo na určenie konečnej výšky peňažnej náhrady.

32. V posudzovanej veci súd prvej inštancie vychádzal z toho, že žalobca 1 - syn žalobcov 2 a 3 utrpel pri dopravnej nehode, ktorú zavinila žalovaná 1 tak vážne zranenia s trvalými následkami, ktoré spôsobili, že žalobca 1 (pred predmetnou nehodou zdravý, vitálny mladý muž, majúci „všetky predpoklady prežiť šťastný a úspešný život“) je v súčasnosti nesvojprávny, invalidný, v plnom rozsahu celodenne odkázaný na starostlivosť inej osoby, nie je schopný sa uplatniť v žiadnej oblasti normálneho života - osobnej, rodinnej, pracovnej, spoločenskej („v stave sociálnej smrti“). V dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti vznikla žalobcovi 1 nenapraviteľná ujma, v dôsledku ktorej nemôže byť pre svojich rodičov v budúcnosti oporou a životnou istotou, pretrhla sa väzba založená vo vzájomnej citovej spätosti, synovskej láske, spolupatričnosti a vzájomnej perspektíve. Tým súd uzavrel, že je tu nárok žalobcu 1 na jeho odškodnenie aj titulom nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu vážneho nenávratného zásahu do jeho osobnej integrity - života a zdravia. V prípade žalobcov 2 a 3, ktorých ako blízke osoby - rodičov žalobcu 1 - významne táto udalosť zasiahla, taktiež je tu daný nárok na odškodnenie titulom nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu závažného zásahu do ich súkromia a rodinného života. Svedeckými výpoveďami boli súdu preukázané veľmi silné citové väzby v rodine žalobcov. Neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti žalobcom 2 a 3 vznikla trvalá a neodstrániteľná ujma, keď ich jediné dieťa, ktoré malo byť pre nich v budúcnosti oporou a životnou istotou, je odkázané navždy na celodennú starostlivosť inej osoby (napriek prejavom neverbálnej komunikácie a slabým pohybom tu nie je žiadny predpoklad k výraznému zlepšeniu zdravotného stavu žalobcu 1, a ktorú starostlivosť mu s láskou a trpezlivosťou v súčasnosti zabezpečujú jeho rodičia, najmä jeho matka. Žalovaná 1 síce znáša bremeno zodpovednosti po celý čas a predmetnou dopravnou nehodou sa jej život po psychickej stránke takisto zmenil, preukázateľne sa s poškodeným a jeho rodičmi nijakým spôsobom nekontaktovala, neprejavila účinnú ľútosť (aj, keď možno nie z ľahostajnosti, ale z obáv zo stretnutia).

33. Pokiaľ ide o súdom prvej inštancie takto vykonané zhrnutie zásahov do osobnostných práv jednotlivých žalobcov a ich následkov ako ujmy, ktorá im bola spôsobená protiprávnym konaním žalovanej 1, odvolací súd voči nemu nemá žiadne námietky, považuje ale za potrebné toto zhrnutie doplniť v nasledovnom.

34. Niet pochýb o tom, že žalovaná 1, ktorá zavinila dopravnú nehodu, pri ktorej žalobca 1 utrpel vážne nereparovateľné poškodenie zdravia, zasiahla nielen do jeho osobnostného práva na zdravie, ale vzhľadom na charakter poškodenia zdravia, ktorý je skutočne možné za daných okolností prípadu považovať za maximálny i na život a tým zároveň i do práva na telesnú integritu. Tým, že žalobca 1 utrpel ťažké kraniocerebrálne poranenie, v dôsledku ktorého upadol do bdelej kómy, kde tento vegetatívny stav je podľa znaleckého posudku č. 59/2015, ktorý vypracovala znalecká organizácia forensic.sk nenapraviteľný a liečbou ovplyvniteľný len minimálne a podľa znaleckého posudku č. 37/2012 psychiatra MUDr. Darii Strhanovej žalobca nenadväzuje verbálny, ani očný kontakt, nereaguje na bolestivé podnety okolia, absentuje jeho motorická aktivita, adekvátna odpoveď, prejavuje sa u neho inkontinencia, imobilita, absolútna nesamostatnosť, došlo u neho ku komplexnému zneschopneniu v oblasti pohybových, sexuálnych a rozumových funkcií, komunikácie a vnímania, neuvedomuje si sám seba, nie je schopný konať a posúdiť následky svojho konania, poškodenie jeho zdravia je tak závažné, že sa približuje k najzávažnejšiemu zásahu, ktorým je zásah do práva na život s najzávažnejšou ujmou.

35. Poškodenie zdravia žalobcu 1 sa potom zásadne negatívne prelína i do jeho práva na súkromie, s čím je bezprostredne narušené i právo na rodinný život. Chápaniu pojmu právo na súkromie ako všeobecného právneho pojmu odvolací súd poukazuje napr. na nález Ústavného súdu ČR I. ÚS 1586/09 <., v ktorom ústavný súd definoval, čo je potrebné rozumieť pod právom na rešpektovanie súkromia. Toto právo zahŕňa garanciu sebaurčenia v zmysle rozhodovania o sebe samom vrátane usporiadania vlastného života (aktívna zložka osobného sebaurčenia) a vnútornú potrebu sociálneho kontaktu a sociálneho začlenenia ako imanentnej súčasti ľudskosti (pasívna zložka osobného sebaurčenia). Ústavný súd SR v náleze I. ÚS 12/01 <. vyslovil, že rešpektovanie súkromnej sféry života musí zahŕňať aj právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s inými ľudskými bytosťami, pričom súčasťou práva na súkromie je rodinný život, zahrňujúca vzťahy medzi blízkymi príbuznými. O vzájomnej spojitosti tak predmetné práva a princíp predstavujú istú vnútornú sféru, v ktorej môže jednotlivec žiť podľa vlastných predstáv a vylúči z nej vonkajší svet, sféru, v ktorej sa môže jednotlivec slobodne rozvíjať, realizovať svoju osobnosť, vstupovať do vzťahu ako aj rozvíjať vzťahy s inými osobami. Právo na súkromie a ochranu súkromného života v spojení s princípom slobody v tom najzákladnejšom vymedzení opierajúc sa o základné právo na ľudskú dôstojnosť garantuje jednotlivcovi možnosť autonómneho sebaurčenia.

36. Zdravie žalobcu 1 bolo neoprávneným zásahom žalovanej 1 poškodené tak, že je v podstate eliminovaný aj žalobcov akýkoľvek súkromný život a tak isto aj bežný normálny rodinný život. Žalobca 1 podľa následkov svojho zdravotného stavu opísaného v predchádzajúcom odseku stratil do budúcnosti možnosť nadviazania akéhokoľvek zmysluplného kontaktu s okolím, zostane trvale pripútaný na lôžko, odkázaný na trvalý dozor a opatrovateľskú starostlivosť. Zásah do jeho práva na súkromie a rodinný život je absolútny a súd nemá žiadne pochybnosti o existencii tohto zásahu. Je nadbytočné bližšie opisovanie týchto následkov na život žalobcu 1, ktoré sú evidentné. Preto je jeho žaloba čo do základu dôvodná a vzhľadom na uvedené je potom irelevantné osobitne sa zaoberať odvolacou argumentáciou žalovanej 1 založenou na spochybňovaní posudzovania, či žalobca 1 vzhľadom na takto definovaný zdravotný stav vôbec a v akej miere pociťuje a prežíva zníženie dôstojnosti alebo jeho vážnosti v spoločnosti, čo má byť podľa nej jedna zo základných podmienok priznania peňažného zadosťučinenia.

37. Pokiaľ ide o posúdenie otázky, či zavinením dopravnej nehody žalovanou 1, pri ktorej došlo k trvalému, ťažkému a nenapraviteľnému poškodeniu zdravia žalobcu 1, žalovaná protiprávne zasiahla tiež do osobnostných práv žalobcov 2 a 3 (ako rodičov poškodeného) na súkromie a rodinný život a že trvalé poškodenie zdravia žalobcu 1 znamená trvalý a neodvratnej zásah i do ich života, odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie uzatvára, že sa tak bezpochyby stalo. Vzhľadom na závažnosť zásahu a s prihliadnutím na okolnosti prípadu, tu dokonca došlo k porušeniu práva na súkromie a rodinný život v značnej miere, tiež s nárokom na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. V konaní bolo preukázané, že pred nehodou žalobca 1 žil spoločne so svojimi rodičmi - žalobcami 2 a 3, viedli intenzívny rodinný život, žalobca 1 bol jediným dieťaťom žalobcov 2 a 3. Následkom dopravnej nehody došlo k strate vzájomnej komunikácie medzi žalobcami, žalobca 1 nie je schopný sebaobsluhy, dodržiavania osobnej hygieny ani samostatnej chôdze. Z činorodého mladého človeka, ktorý robil rodičom radosť sa počas okamihu stala osoba bez intelektu, pripútaná na lôžko, vyžadujúce sústavnú trvalú starostlivosť. Odvolací súd nemal najmenších pochýb o tom, napokon vyplýva to i z vykonaného dokazovania (z výsluchu žalobcov 2 a 3, ako i vypočutých svedkov), že v dôsledku tohto ťažkého a trvalého poškodenia došlo medzi žalobcami 2 a 3 ako rodičmi a poškodeným žalobcom 1 ako ich jediným synom k trvalému narušeniu citových a sociálnych väzieb, kedy reakcie žalobcov 2 a 3 zostávajú zo

strany poškodeného žalobcu 1 bez odozvy, kedy život žalobcu 1 je v skutočnosti len živorením bez nádeje na zlepšenie, pretože ide o stav trvalý, ktorý žalobcovia 2 a 3 ako rodičia musia každodenne znášať. Odvolací súd zdôrazňuje, že psychický stres žalobcov 2 a 3 je umocnený tým, že sústavne prežívajú traumatické zážitky (vzťahujúce sa k zdravotnému stavu žalobcu 1) a pripomínajú si, aký bol ich syn pred nehodou. Navyše žalobkyňa 2 ako starostlivá matka zanechala zamestnanie a celodenne sa o žalobcu 1 stará, s ktorou starostlivosťou jej pomáha žalobca 3, samozrejme pokiaľ nevykonáva pracovnú činnosť, pretože výlučne na ňom zostalo finančne zabezpečiť potreby rodiny. Súkromný život rodiny sa tak úplne zmenil a zostal v ňom už len nepatrný priestor pre záľuby, oddych a ostatné voľnočasové aktivity. Z tohto uhla pohľadu potom odvolací súd posudzoval aj výšku peňažnej satisfakcie, pričom nepovažoval za správne robiť pri odškodňovaní medzi rodičmi rozdiely, keďže poškodený žalobca žije spolu s oboma, ktorí rodičia si rozdelili úlohy v rámci celkovej starostlivosti o tohto žalobcu (matka sa o žalobcu 1 osobne stará sama len vtedy, keď otec zabezpečuje potreby rodiny, v ostatnom čase sa osobne o žalobcu starajú obaja rodičia spoločne).

38. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Preto súd musí prihliadnuť okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, tak ako je vyššie uvedené, k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale i k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie.

39. Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí tiež odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti.

40. Kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie priamo úmerne zodpovedá aplikácia tzv. „statusu obete“ podľa čl. 34 Dohovoru o ľudských právach, ktorú objasnil Európsky súd pre ľudské práva v prípade Scordino proti Taliansku v rozhodnutí zo 6. marca 2007 sťažnosť č. 43662/98, ako i v prípade Stanková v. Slovenská republika v rozhodnutí z 9. októbra 2007 č. sťažnosti 7205/02. Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch Súd, nesmie však byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine, a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine, aj to, ako rýchlo sa jej sťažovateľ domohol.

41. Mimoriadna závažnosť vzniknutej ujmy u žalobcov v danom prípade, ako i mimoriadnosť okolností, za ktorých k porušeniu práv došlo, preto plne opodstatňovali žiadosť na náhradu nemajetkovej ujmy, pokiaľ ale ide o jej výšku, tu odvolací súd musel dať čiastočne za pravdu len žalobcovi 3 a žalovanej 1.

42. Pokiaľ ide o námietky žalovanej 1., dôvodnou bola iba tá, ktorou žiadala v neprospech žalobcov zohľadniť skutočnosť (podľa žalovanej 1 malo ísť o spoluzavinenie), že žalobca 1 ako vodič motocykla prekročil maximálne dovolenú rýchlosť pre daný úsek cesty, na ktorej došlo k dopravnej nehode. I keď uvedené porušenie povinnosti žalovaným 1 nebolo podľa znalca Ing. Ladislava Šipulu, ktorý vypracoval znalecký posudok č. 5/2012 zo dňa 3.2.2012 pre účely trestného konania vedeného voči žalovanej 1 pre prečin ublíženia na zdraví príčinou dopravnej nehody z technického hľadiska, keď to bola podľa znalca práve žalovaná 1, ktorá motorovým vozidlom a jeho vjazdom do jazdnej dráhy motocykla vedeného žalobcom 1 mu vytvorila prekážku z technického hľadiska náhlu, čo bolo príčinou dopravnej nehody, je prirodzene logické a tým možné pripustiť, že pri nižšej rýchlosti jazdy motocykla, by náraz pri strete dopravných prostriedkov bol nižšej intenzity, preto dané porušenie právnej povinnosti žalobcom 1 je podľa odvolacieho súdu možné považovať ako osobitné nebezpečenstvo. Rovnako je možné vychádzať i pri namietaní okolnosti, že žalobca 1 nemal oprávnenie pre daný výkon motocykla, napriek tomu motocykel použil (navyše viezol aj spolujazdca - poznámka odvolacieho súdu). I keď jazda žalobcu bez vodičského oprávnenia s prekročením maximálne dovolenej rýchlosti nie je priamo a bezprostredne príčinou dopravnej nehody, pri ktorej tento žalobca utrpel trvalé, ťažké a nenapraviteľné poškodenie zdravia, a ani ho nevyvolala, takéto osobitné nebezpečenstvo v konaní žalobcu 1 nie je možné odignorovať a podľa názoru odvolacieho súdu je ho potrebné tiež zohľadniť pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy, ako jednu z okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti žalobcu 1, odvodene od neho i do osobnosti žalobcov 2 a 3 došlo, a to premietnutím sa do zníženi nároku žalobcov v rozsahu 10%.

43. Žalovaná 1 namietala tiež nedostatok autorizácie podania žaloby nesvojprávnym žalobcom 1, ktorú žalobu za neho učinila jeho opatrovníčka (žalobkyňa 2), ktorý úkon podľa nej nie je možné subsumovať pod § 28 v spojení s § 34 Občianskeho zákonníka. Podľa názoru odvolacieho súdu, zhodného s tým, ktorý vyslovil prvoinštančný súd v napadnutom rozsudku, nebolo potrebné, aby podanie žaloby ako právny úkon opatrovníčkou žalobcu 1 vyžadoval schválenie opatrovníckeho súdu. V danej veci nejde o úkon, ktorý by nemohol opatrovník bez takéhoto súhlasu uskutočniť. Žaloba ako taká totiž nemôže byť považovaná za ujmu, pretože zákon priznáva právo na jej podanie a v čase jej podania nemôže žiaden súd posúdiť či bude, resp. nebude dôvodná, teda ani súd opatrovnícky. Predmetná žaloba je pritom právnym úkonom v svojej podstate smerujúcim získať prospech opatrovanca, žalobou sa snaží žalobca 1 získať majetkový prospech, ktorý mu má pomôcť znášať nepriaznivú situáciu, čím sa potom nevymyká z obvyklej správy majetku, ktorá by vyžadovala osobitné schválenie súdom podľa § 28 Občianskeho zákonníka. Odvolateľka pri uvedenej odvolacej námietke neargumentovala konkrétne, dôvodila len všeobecnou charakteristikou toho, čo právna teória a súdna prax už nepovažuje za „bežnú vec“, ako napr. uzatvorenie dedičskej dohody, odmietnutie dedičstva, nadobudnutie a prevod nehnuteľnosti, s čím odvolací súd súhlasí, avšak ani jeden z uvedených príkladov nemožno stotožňovať s právnym úkonom, ktorým je podanie žaloby, obzvlášť s prejednávaným nárokom, ktorým je nárok na priznanie nemajetkovej ujmy z ochrany osobnosti, pri ktorom jeho nárokovateľná výška navyše vychádza z voľnej úvahy súdu, čo v prípade neúspechu môže vyvolať len jediný nepriaznivý následok pre žalobcu a to vznik povinnosti platiť trovy konania, pričom i v danom prípade zákonodarca umožňuje náhradu trov konania protistrane nepriznať, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP.

44. Žalovaná 1 poukazuje v odvolaní tiež na to, že ustálená súdna prax v prípadoch zásahov do práva na život priznáva pozostalým blízkym osobám peňažné zadosťučinenie v neporovnateľne nižšej kvalite, ako je tomu v súdenej veci, pričom zásah do práva na život bude vždy závažnejšou ujmou než zásah do práva na zdravie. V súvislosti s uvádzaným žalovanou odvolací súd si je vedomí toho, že smrť blízkej osoby je ťažkým a nereparovateľným zásahom do práv na súkromie a rodinný život najbližších pozostalých. Ide ale o zásah jednorazový, ktorý sa v priebehu času zmierňuje. Ak ide ale o prípad, keď osoba dopravnú nehodu prežije, avšak s následkom, že je trvalo a ťažko poškodená na zdraví, a preto zostane v takmer vegetatívnom stave, ide o zásah do práva na súkromie najbližších príbuzných, ktorá má trvalý charakter a tento zásah sa neustále opakuje pri každom kontakte s poškodeným, čo je u žalobcov 2 a 3 každodenne. Takýto zásah je zvyčajne podstatne hlbší ako zásah smrťou. Stanovisko odvolacieho súdu na porovnanie intenzity zásahu do práva na život a práva na zdravie je obsiahnuté v ods. 34 odôvodnenia.

45. Sporným faktom zostalo aj prejavenie účinnej ľútosti žalovanou 1, kde odvolací súd musí konštatovať, že žalovaná 1 okrem úprimného ospravedlnenia sa prostredníctvom právneho zástupcu ostatné prejavy súcitu popísané v bode IV ods. 3 jej odvolania relevantným spôsobom nepreukázala. Morálnym zadosťučinením pre žalobcov ale nepochybne zostal trestnoprávny postih žalovanej 1.

46. Odvolacia argumentácia žalobcov bola zhodne založená na nestotožnení sa s napadnutým rozhodnutím čo do výšky priznanej nemajetkovej ujmy, pričom vzhľadom na okolnosti daného prípadu považujú intenzitu zásahu do zdravia, osobnostných práv žalobcu 1 za maximálnu a do osobnostných práv žalobcov 2 a 3 za značnú. V tejto súvislosti poukazujú na zákonom (zákon č. 381/2001 Z. z.) stanovený limit poistného plnenia (§ 7 zákona), ktorý je možné považovať za nárokovateľnú výšku škody vrátane nemajetkovej ujmy, ktorá mohla byť nimi požadovaná až do 5 miliónov Eur, pričom prvoinštančný súd dostatočne neodôvodnil prečo im ju znížil pod požadovanú výšku 600.000,- Eur, ktorá predstavuje iba 12% tohto limitu.

47. Odvolací súd si uvedomuje za súčasnej právnej úpravy, ktorá ponecháva výšku nemajetkovej ujmy na úvahu súdu, obtiažnosť pri stanovení tohto nároku. Odvolací súd, na rozdiel od súdu prvej inštancie, vychádzajúc z doteraz uvedeného, predovšetkým z mimoriadne intenzívnej a súčasne nezvratnej ujmy na zdraví žalobcu 1, ako i z okolností, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do zdravia žalobcu 1, teda nielen zo zavinenia žalovanej 1, ale aj z osobitného nebezpečenstva vyvolaného žalobcom 1, tak ako sa s ním odvolací súd argumentačne vysporiadal v ods. 42 odôvodnenia, ktoré sa premietne do zníženia primeraného nároku žalobcov v rozsahu 10%. Odvolací súd si uvedomuje, že hodnota ľudského života a zdravia je nevyčísliteľná, preto nie je možné ani vyčísliť nemajetkovú ujmu, ktorá vznikla na zdraví žalobcu 1. Je možné iba poskytnúť mu určitú satisfakciu, resp. zadosťučinenie, ktoré iba sčasti dokáže zmierniť vzniknutú nemajetkovú ujmu, nedokáže ju však reparovať v celom rozsahu, pretože to je nemožné. Uvedené v zásade musí korešpondovať i s kritériami v rámci princípu

proporcionality, i napriek tomu, že odvolací súd je si vedomý, že nárok z titulu práva na ochranu osobnosti nedoplňuje, ani nerozširuje náhradu škody, ktorú si žalobca 1 tiež súdne uplatňuje na bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia. Odvolací súd pritom vychádzal aj z už priznaných náhrad nemajetkovej škody podľa ustanovení o ochrane osobnosti v obdobných sporoch, pričom je mu známe, že v súdnom spore vedenom Okresným súdom Nitra rozsudkom z 10. októbra 2012 č. k. 10C/88/2009 <.-402, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/330/2012 <. z 2. októbra 2013, na ktorý sa žalobcovia odvolávali, bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za porušenie práva na zdravie a súkromie vo výške 100.000,- Eur poškodenému a po 90.000,- Eur každému z jeho rodičov (tiež prípad bdelej kómy tzv. perzistentný vegetatívny stav v spojení s hypoxicko-anoxickým poškodením mozgu s apalickým syndrómom ťažkého stupňa u poškodeného, v dôsledku toho, že počas operačného zákroku a následnej pooperačnej starostlivosti došlo zo strany zamestnancov, najmä lekárov anestéziológov, k hrubému porušeniu povinností. Rozsudkom Okresného súdu v Senici sp. zn. 3C/174/2009 <. zo 16. novembra 2011 bol zodpovedný subjekt zaviazaný zaplatiť spolu 400.000,- Eur (vo výške 100.000,- Eur jednotlivým žalobcom - manželovi, deťom a rodičom, ako náhradu nemajetkovej ujmy za smrť pacientky po pôrode (poskytovateľ zdravotnej starostlivosti prostredníctvom svojich zdravotníckych pracovníkov nezabezpečil poškodenej pacientke poskytnutie zdravotnej starostlivosti lege artis, v priamom dôsledku čoho došlo pri pôrode k závažnému poškodeniu zdravia pacientky vedúcemu až k jej smrti, čím došlo k značnému zásahu do základných osobnostných práv žalobcov - manžela, detí, rodiča, predovšetkým do ich práva na súkromie a rodinný život, pričom z výsledkov šetrenia a správy Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou vyplývalo, že zdravotná starostlivosť pacientke pri pôrode a pooperačná starostlivosť lekármi nebola lege artis a bola príčinou úmrtia pacientky). Rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 13C/126/2010 <.-267 z 1. októbra 2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 24Co/368/2015 <.-311 z 1. júla 2015 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 40.000,- Eur za smrť manželky žalobcu, v dôsledku protiprávneho úkonu zodpovedného subjektu (fyzickej osoby), spočívajúceho v porušení pravidiel cestnej premávky. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 7C/256/2011 <.-184 z 29. januára 2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 8C/264/2013 <.-223 z 28. októbra 2013 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za smrť otca maloletého dieťaťa vo výške 23.000,- Eur, manželke zomrelého vo výške 20.000,- Eur a rodičom zomrelého každému vo výške 10.000,- Eur (pôvodcom zásahu bola fyzická osoba z dôvodu porušenia pravidiel cestnej premávky). Nálezom Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2844/14 <. z 22. decembra 2015 bol zrušený rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 18. mája 2014 č. k. 30Cdo 2535/2013 <.-529, ako i rozsudok Vrchného súdu v Olomouci zo 14. decembra 2012 č. k. 1Co/157/2012 <.-412, predmetom ktorých bol neoprávnený zásah do práva na súkromie sťažovateliek smrťou syna a brata, spôsobenou v súvislosti s postupom lekárov nemocnice non lege artis, priznané čiastky náhrady nemajetkovej ujmy boli vo výške 1.700.000,- Kč a 1.000.000,- Kč (s konštatovaním o. i., že pre sťažovateľky je ťažko pochopiteľné, že v niektorých prípadoch, z ich hľadiska menej závažných, dosahujú čiastky peňažnej satisfakcie porovnateľnú úroveň s náhradami za nemajetkovú ujmu spôsobenú úmrtím blízkeho, pričom takúto nemajetkovú ujmu pociťujú pozostalí veľmi úporne a o to viac naliehavou sa javí potreba, aby výška náhrady bola z pohľadu sťažovateliek spravodlivo stanovená). Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo/185/2011 <. zo 14. marca 2012 bolo odmietnuté dovolanie voči rozhodnutiu, týkajúceho sa priznania náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 120.000,- Eur (z dôvodu nezákonného trestného stíhania a uloženia trestu odňatia slobody). I keď vo väčšine porovnávaných vecí išlo o dopravné nehody s následkom smrti, i súdený prípad však možno prirovnať k tomuto následku, nakoľko u žalobcu 1 došlo napriek prežitiu k tak fatálnym dôsledkom, pre ktoré nemožno očakávať jeho neskoršie zaradenie do bežného, aspoň sčasti aktívneho života, čo sa všeobecne pri zásahoch do zdravia predpokladá. Pokiaľ ide uvedený súdený prípad nitrianskeho krajského súdu sp. zn. 9 Co/330/2012 <., zavineného konania s následkom zásahu do práva na zdravie a súkromie sa dopustila nemocnica, subjekt zo zákona povolaný na poskytovanie zdravotnej starostlivosti, u ktorého sa predpokladá vysoká odborná zdatnosť, profesionalita, odborná zručnosť osôb za neho konajúcich - lekárov, čomu korešponduje dôvera pacienta na prinavrátenie zdravia. V predmetnej právnej veci žalovaná 1 zlyhala ako bežný vodič motorového vozidla (nešlo o vodiča z povolania, čo by menilo situáciu), z jej strany určite s nepredstaviteľným, nepredpokladaným spôsobením tak závažného následku svojho konania, ktoré nie je možné samo o sebe, bez prípadného ďalšieho stotožňovať s pochybením zdravotníckeho zariadenia prostredníctvom lekára odborníka majúceho poskytovať zdravotnú starostlivosť v rámci svojho povolania a to lege artis. Preto pri zohľadnení všetkých relevantných okolností daného prípadu a doterajšej argumentácie odvolacieho súdu, tento súd považoval za primeranú náhradu pre žalobcu 1 sumu 70.000,- Eur a pre každého zo žalobcov 2 a 3 sumu 50.000,- Eur, čo pri zohľadnení osobitného nebezpečenstva na strane

žalovaného 1 v rozsahu 10%, predstavuje konečnú nárokovateľnú sumu pre žalobcu 1 63.000,- Eur a pre každého zo žalobcov 2 a 3 45.000,- Eur, ktorá súhrnná suma 153.000,- Eur predstavuje naplnenie požiadavky primeranosti a proporcionálnej náhrady strádania žalobcov (reštitučnej podstaty relutárnej náhrady a jej vyrovnávacieho charakteru).

48. Odvolací súd pritom konštatuje, že celková výška náhrady nemajetkovej ujmy (153.000,- Eur) nepôsobí likvidačne, a to už aj vzhľadom na skutočnosť, že žalovaná 1 je poistená a k plneniu bola ako žalovaný 2 zaviazaná so žalovanou 1 spoločne a nerozdielne i poisťovňa, s tým že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy bolo potrebné tiež vnímať v kontexte ekvivalencie finančného plnenia vo vzťahu k cenovým reláciám v súčasnej dobe, v porovnaní so spôsobenými následkami žalobcom (čomu zodpovedá záver Európskeho súdu pre ľudského práva v Štrasburgu, že je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine). Priznaná náhrada nemajetkovej ujmy s prihliadnutím na cenové relácie v krajine, napríklad v oblasti trhu s nehnuteľnosťami, zodpovedá príkladmo kúpnej cene dvojizbového bytu v centre mesta Trnava. Navyše sociálna pomoc a zabezpečenie v iných vyspelejších krajinách Európskej únie je skutočne neporovnateľná, čo treba vziať tiež do úvahy vo vzťahu k rozhodovacej činnosti Európskeho súdu vo veciach nemajetkovej ujmy a ich priznávaných výšok, ktoré sú značne nižšie a predstavujú skôr satisfakciu symbolickú, keďže ľudský život a zdravie sú faktory neoceniteľné. Žiadna suma priznaná súdom preto nie je dostatočná vzhľadom na spôsobenú ujmu, ani na to, aby nahradila život človeka. Cieľom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je však aspoň zmiernenie ujmy, najmä v prípadoch, kedy navrátenie do pôvodného stavu neprichádza do úvahy. Priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom je podľa odvolacieho súdu v zmysle zásad slušnosti a naplnenia požiadavky morálnej správnosti, ktorá je predovšetkým požiadavkou spravodlivosti, spôsobilá naplniť reštitučnú podstatu kompenzácie.

49. Záver sa odvolací súd vyjadruje i k tej odvolacej argumentácii žalovanej 1, ktorou namieta pasívnu legitimáciu žalovaného 2 (poisťovne), s tým, že ani nateraz nebol dôvod odkloniť sa k už vyslovenému a prezentovanému právnemu názoru k danému problému vyslovenom odvolacím súdom v ostatnom svojom zrušujúcom rozhodnutí v predmetnej veci, podľa ktorého pasívna vecná legitimácia žalovaného 2 vyplýva z ustanovení zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, prihliadajúc pritom i na účel citovaného zákona a zmysel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škody spôsobenej prevádzkou dopravných prostriedkov.

50. Medzičasom k danému právnemu problému zaujal aktuálne stanovisko i Najvyšší súd SR, konkrétne v rozhodnutí sp. zn. 6MCdo/1/2016, v ktorom konštatoval, že: „...v čase nasledujúcom po rozhodnutiach NS sp. zn. 4 Cdo 168/2009 <. a 3 Cdo 301/2012 <. a zároveň predchádzajúcom rozhodovaniu v prejednávanej veci spornú právnu otázku riešil (a tiež vyriešil) ústavný súd. Ten nielenže už vo viacerých ním dosiaľ posudzovaných veciach odmietol sťažnosti poisťovní, namietajúcich porušenie svojich základných práv rozhodnutiami všeobecných súdov, ustaľujúcimi krytie aj nemajetkovej umy pozostalých poistením podľa ZoPZP, ale dokonca pri rozhodovaní vo veci sťažovateľky totožnej s podnecovateľkou mimoriadneho dovolania z prejednávanej veci v rámci odôvodnenia uznesenia z 11. októbra 2016 sp. zn. III. ÚS 666/2016 <. uzavrel (citované z uznesenia), že pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 <. Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie. Takýto záver treba mimo akúkoľvek pochybnosť považovať i za obraznú vnútroštátnu bodku v diskusii na témy 1/ krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu a 2/ tzv. pasívnej legitimácie povinných zmluvných poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi.“.

51. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov potom neboli splnené podmienky ani na potvrdenie, ani na zrušenie napadnutého rozsudku, preto odvolací súd s použitím § 388 CSP rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto rozsudku.

52. Pokiaľ ide o náhradu trov konania na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy podľa OSP, za účinnosti ktorej dosť podstatná časť konania (poznámka odvolacieho súdu), súčasný CSP nemá

ustanovenie obdobné § 142 ods. 3 OSP, ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k § 142 ods. 2 OSP (inak § 142 bolo úvodné ustanovenie tohto zákona o náhrade trov konania vymedzujúce princíp zodpovednosti účastníkov za výsledok konania), podľa ktorého aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu. Pritom o takéto konanie práve šlo i v prejednávanej veci.

53. Podstatou takejto úpravy bol ústup od dôsledného trvania na zodpovednosti za výsledok konania tam, kde buď neúspech strany sporu (inak oprávneného požadovať plnú náhradu trov konania) pri porovnaní s jeho úspechom je len zanedbateľný, alebo tam, kde nebol dôvod pochybovať o opodstatnenosti požiadavky uplatnenej žalobou čo do jej základu, avšak miera úspechu takejto požiadavky bola závislou buď od záverov znaleckého posudku, alebo bolo dokonca na uvážení súdu, v akom rozsahu bude považovať požiadavku za oprávnenú (z obsahu druhej časti zhora citovaného ustanovenia tu pritom vyplýva, že sa ním normovaný postup má vzťahovať len na výšku náhrady priznávanej žalobcovi - teda tomu, kto v konaní niečo požaduje a nie tomu, kto sa naopak určitej požiadavke niekoho iného bráni). Dnes je potom, podľa CSP (§ 255 ods. 1, 2), na prvom mieste zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP (pomer úspechu), z čoho v podstate vychádzal i prvoinštančný súd, tu ďalej ale ešte použitím akejsi moderácie, právne potom už len odkazom na čl. 4 Základných princípov CSP.

54. I podľa odvolacieho súdu tu nie je v rozpore s § 255 CSP ak súd uplatňujúci zásadu úspechu aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku, ako tomu bolo nesporne i v danej právnej veci, bude vychádzať z toho, že i keď žalobcovia čo do výšky žalobného nároku, ktorý ale dôvodným bol, boli v prevažnej miere neúspešný (žalobcovia žiadali celkovo sumu 600.000,- Eur, priznaných im bolo celkovo 153.000,- Eur, čo iba je 25,50 % zo sumy žiadanej), nemožno ich ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku tu na základe úvahy súdu. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v danom prípade treba rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje zásah do práva žalobcov. Výška náhrady ujmy je potom až následná a nadväzujúca. Vhodným riešením potom bude v danom prípade nepriznať žiadnej zo strán náhradu trov konania, čo je zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“ (§ 255 CSP), keďže ten, ako už bolo uvedené, sa skúma nie len čo do výšky priznaného nároku ale tiež čo do právneho základu. Žalobcov je potom potrebné považovať za plne procesne úspešných, ak mali plný úspech čo do základu uplatneného nároku a keďže súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto ich procesného úspechu závisela od úvahy súdu, pritom tiež za prihliadnutia značne prehnanej požiadavky žalobcov čo do výšky uplatnených nárokov, ktorá sa nedá odvodiť ani zo súdnej judikatúry, keď žalobcovia boli právne zastúpení, javí sa za najspravodlivejšie o náhrade trov celého konania rozhodnúť podľa § 255 ods. 2 druhá časť vety v spojení s § 396 ods. 1 a 2 CSP a vysloviť, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania nárok.

55. Odvolaciemu súdu je zrejmé, že v konaní okrem trov procesných strán, vznikli trovy konania i štátu, konkrétne trovy tlmočenia, ktoré vznikli využitým práva žalobcov 2 a 3 konať pred súdom prvej inštancie v jazyku, ktorému rozumejú (§ 155 ods. 1 CSP). O týchto trovách súd nerozhoduje (ako prvoinštančný, tak i odvolací), nemá na to zákonnú oporu, zrejme preto, že znášanie týchto trov štátom vyplýva priamo zo zákona (§ 155 ods. 3 CSP).
56. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).
Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).
Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).
Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak
a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).
Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).
Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).
Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).
Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).
Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).
Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).
Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).
Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).
Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).
Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).
Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).
Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).
Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).
Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).
Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).
Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).